

کتابخانهٔ کودکان مونترال

مریم نورماتی

کتابخانه کودکان مونترال (MCI)، مؤسسه‌ای غیرانتفاعی است که با هدف آشنا ساختن کودکان با دنیای کتاب، از ۷۵ سال پیش به صورت رایگان فعالیت می‌کند. چهار شعبه این مؤسسه، نیازهای منحصر به فرد مخاطبان را برآورده می‌کنند و زندگی صدها کودک را غنی می‌سازند.

«Mother Goose Rhyme» برنامه اجتماعی هفتگی والدین و کودکان است که در کنار یکدیگر یاد می‌گیرند لذت‌های شعرها و آهنگ‌ها و داستان‌ها را با هم تقسیم کنند. عضویت در این کتابخانه رایگان است و اعضای آن، به مجموعه بزرگی از مواد و منابع دسترسی دارند.

تاریخچه

شهر مونترال، تا سال ۱۹۲۹ میلادی، فاقد کتابخانه عمومی بود. در آن زمان، انجمن محلی شهر با الهام از خانم «مورای» و عشق و علاقه او به کتاب و اعتقادش مبنی بر حق لذت بردن از کتاب برای همه کودکان، از فارغ‌التحصیل جوانی به نام خانم «مک اسپوران» دعوت کرد تا به عنوان رئیس آموزش، به این مؤسسه بپیوندد.

به این ترتیب، انجمن پروژه تأسیس کتابخانه کودکان را شروع کرد. با کمک‌های مردمی، حدود ۳۰۰۰ دلار، اولین شعبه کتابخانه کودکان مونترال، در انستیتو فریزر تأسیس گردید. هیأتی داوطلبانه از طرف انجمن، ماهانه از کتابخانه بازدید می‌کرد تا بر پیشرفت آن نظارت کند. در مدت

کوتاهی، شاخه‌های جدیدی در پاسخ به نیازهای انجمن افتتاح شد. در سال ۱۹۳۸ Mcl، به عنوان یک انجمن خیریه، با کمک ۵۰۰ دلاری شهرداری مونترال، رسماً به ثبت رسید. هم‌اکنون کتابخانه، خدمات خود را شامل انواع مواد دیداری، شنیداری، منابع مکتوب به زبان‌های یونانی، ایتالیایی، چینی، پرتغالی، فرانسه، انگلیسی و خدمات کامپیوتری گسترش داده است.

وظیفه اصلی Mcl، علاقه‌مند کردن کودکان به کتاب و ارائه خدمات به آنان و خانواده‌های محروم است. صدها کودک از فرهنگ‌های مختلف، از چهار شعبه چند زبانی این مؤسسه استفاده می‌کنند و کتابداران به دیدن کودکان و نوجوانان بیمار در بیمارستان‌های مختلف می‌روند.

مجموعه‌ها

هر شاخه کتابخانه دارای منابع گسترده‌ای از کتاب‌های مصور، مواد خواندنی آسان، کتاب‌های قصه، غیرداستانی و مرجع است. کتاب‌های مصور و کتاب‌های داستانی کاغذی، از موادی است که خوانندگان زیادی دارد.

مجموعه کتابخانه، توسط نرم‌افزارهای فرانسه و انگلیسی ماشینی شده است. نسبت مجموعه‌های زبانی، به محل جغرافیایی و ساکنان آن بستگی دارد.

بخش ویژه‌ای درباره کودکان و سلامت، برای والدین و بزرگسالان در نظر گرفته شده است. در یکی از شعبه‌ها Atwater، بخش بزرگی از کتاب‌ها در زمینه پزشکی و مربوط به والدین کودکانی است که به بیمارستان کودکان نزدیک این شعبه مراجعه می‌کنند.

منابع مکتوب کودکان و بزرگسالان، به همه زبان‌ها موجود است. علاوه بر منابع مکتوب، منابع صوتی و تصویری و نشریات نیز امانت داده می‌شود.

خدمات دهی

کتابداران و کارکنان علاقه‌مند این مؤسسه، با عشق و علاقه و انگیزه قوی به قصه‌گویی، کمک به انجام دادن تکالیف اعضا، فعالیت‌های خلاقه آنان و خواندن می‌پردازند و اعضا را مورد

حمایت خود قرار می‌دهند. عمده خدمات این کتابخانه عبارتند از:

۱. در بعضی از شعبه‌های این کتابخانه، برنامه قصه‌گویی هفتگی برای کودکان و پیش‌دبستانی‌ها برگزار می‌شود. قصه‌گویی هفتگی برای کودکان و پیش‌دبستانی‌ها برگزار می‌شود. قصه‌گویی شامل اشعار و قصه‌های آهنگین برای کودکان است. والدین و کودکان و مربیان در کنار یکدیگر، به اجرای این برنامه می‌پردازند.
۲. قصه‌گویی برنامه‌ریزی شده برای مهدهای کودک محل: مهدهایی که در نزدیکی شعبه‌های این کتابخانه قرار دارند، با تعیین وقت قبلی، از برنامه قصه‌گویی این کتابخانه استفاده می‌کنند. چهار شعبه این مؤسسه، به طور هفتگی به ۳۰ مهد کودک خدمات قصه‌گویی ارائه می‌دهند. گاهی کتابداران به مهدها می‌روند. قصه‌گویی به دو زبان انگلیسی و فرانسه انجام می‌شود. استفاده از انواع عروسک‌ها در این برنامه متداول است.
۳. باشگاه شطرنج: در شعبه‌ای از کتابخانه، اعضای باشگاه شطرنج، در روزهای خاصی دور همدیگر جمع می‌شوند و زیر نظر کارشناس مربوطه، به بازی و تمرین می‌پردازند. این برنامه برای گروه سنی ۶ تا ۱۲ سال است.
۴. کمک به انجام دادن تکالیف اعضا: کتابداران در انجام دادن تکالیف مدرسه، به اعضای خود کمک می‌کنند.
۵. سرویس مرجع: شعبه‌های کتابخانه دارای مجموعه‌ای قوی و منابع خوبی در بخش مرجع هستند. با استفاده از دایره‌المعارف‌ها و منابع مرجع، کتابداران به کمک مراجعان می‌آیند و آنان را در یافتن جواب موردنظر یاری می‌کنند.
۶. دسترسی به اینترنت: هر شعبه دارای یک دستگاه کامپیوتر برای دسترسی به اینترنت است. مجوز استفاده از اینترنت در صورت ارائه رضایت‌نامه از طرف والدین، توسط کتابداران صادر می‌شود.
۷. ملاقات با نویسندگان و تصویرگران و مشاهیر: کودکان مدرسه‌رو و والدین آنان می‌توانند در کتابخانه، با نویسندگان و تصویرگران و مشاهیر ملاقات کنند و از تجربیات آنان بهره بگیرند.
۸. جشن‌ها و مناسبات خاص، در روزها و مناسبت‌های خاص مثل اعیاد، جشن سال نو، یا

جشن‌های ملیت‌های دیگر، نظیر جشن سال نو چینی، برنامه‌های ویژه‌ای در محل کتابخانه برگزار می‌گردد.

عضویت

عضویت در این کتابخانه، رایگان است و هیچ گونه محدودیت جغرافیایی ندارد. متقاضیان، کارت درخواست عضویت را پر می‌کنند و ارائه شماره تلفن رابط یا یک شاهد بالغ الزامی است. حضور والدین کودکان زیر ۱۴ سال هم ضروری است. تمدید عضویت می‌تواند تلفنی انجام شود.

امانت کتاب

حداکثر ۸ کتاب یا نوار کاست صوتی، به مدت دو هفته امانت داده می‌شود. جریمه دیرکرد، شامل مبالغ نقدی یا تعلیق امتیاز امانت‌گیری است. در مواردی که کتاب گم شود و یا آسیبی ببیند، باید توسط عضو تهیه شود. تکرار گم کردن کتاب، به قطع امتیاز امانت‌گیری خواهد منجر شد.

خدمات امدادی

خدمات به کودکان با نیازهای خاص: برنامه‌های این کتابخانه برای کودکانی که قادر نیستند به کتابخانه مراجعه کنند، بی‌نظیر است. کتابداران این مؤسسه، به دیدن کودکانی که به دلیل شرایط خاص ناتوانی و یا بیماری و فاصله جغرافیایی زیاد، امکان حضور در کتابخانه را ندارند، می‌روند و به ارائه برنامه‌های قصه‌گویی، شعرخوانی و نمایش‌های عروسکی می‌پردازند. بعضی از این مکان‌ها عبارتند از: انجمن نابینایان مونترال، مدرسه ناشنوایان مونترال و بیمارستان کودکان مونترال. برنامه‌ها به دو زبان انگلیسی و فرانسه، برای کودکانی که طول درمان را سپری می‌کنند، اجرا می‌شوند. کتابداران همکاری نزدیکی با کارکنان بخش روان‌پزشکی دارند. به عنوان مثال، در مرکز رافائل که خاص کودکانی است که از نظر یادگیری یا احساسی مشکلات ویژه‌ای دارند، با قصه‌گویی و داستان‌سرایی، آنان را به مطالعه و خواندن علاقه‌مند می‌کنند.

مامان غازه

در این برنامه، والدین و کودکان به مدت نیم ساعت در کنار هم به تمرین آهنگ و شعر می‌پردازند.

کودکانی که می‌توانند آهنگ‌ها و آوای کودکانه را یاد بگیرند و به دیگران بیاموزند، به صورت هفتگی کنار هم جمع می‌شوند. این برنامه مخصوص کودکان گروه سنی قبل از دبستان

است و حدود ۱/۵ ساعت طول می کشد.

سودمندی‌های برنامه قصه‌گویی مامان غازه:

۱. ساعتی سرشار از تفریح و سرگرمی برای کودکان
۲. فرصتی برای اجتماعی شدن در کنار والدین و بحث و تبادل نظر در مورد کودکان
۳. فرصتی برای گسترش دادن خزانه موسیقی و آهنگ‌ها برای کودکان
۴. روشی جدید برای کنترل کردن کودکان پرسروصدا
۵. فرصتی برای کودکان که بتوانند با دیگران ارتباط بگیرند.

رویدادها و مناسبت‌ها

شهر مونترال در سال ۲۰۰۵ از طرف یونسکو، به عنوان پایتخت دنیای کتاب، انتخاب شده است. خانه انتشارات کودکان و کتابخانه، مجموعه‌ای خاص و جالب از خواندنی‌ها را همراه با اجرای نویسندگان و تصویرگران محلی فراهم آورده است که در شعبه‌های مختلف مؤسسه، Mcl اجرا می‌شود.

بعضی از این برنامه‌ها عبارتند از:

اجرای کتاب: یک شکوفه دوستی: توسط نویسنده کتاب

اجرای کتاب: ABC : توسط نویسنده. این کتاب تصویری به صورت تخیلی، کودکان را با الفبا آشنا می‌کند.

اجرای داستان عربی و یک نمایش عروسکی دوزبانه به نام: ماجراجوی بیابان.

اجرای داستانی آفریقایی با نواختن طبل و رقص آفریقایی‌ها برای کودکان و والدین‌شان که بسیار جذاب و لذت‌بخش است.

منبع:

www.mcl-him.ca

وظیفه اصلی Mcl، علاقه‌مند کردن کودکان به کتاب و ارائه خدمات به آنان و خانواده‌های محروم است. صدها کودک از فرهنگ‌های مختلف، از چهار شعبه چند زبانی این مؤسسه استفاده می‌کنند و کتابداران به دیدن کودکان و نوجوانان بیمار در بیمارستان‌های مختلف می‌روند.

